

Izhaja:

10. in 25. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankirati.

Rokopisi se ne vračajo. Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmondvrste za vsako pot.

MIR.

Vsakemu svoje!

Velja:

za celo leto 1 goldinar, po pošti prejeman 1 gld. 24 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Leto IX.

V Celovcu 10. septembra 1890.

Štev. 17.

Národno gospodarstvo.

Glavna moč in zaslomba naše slovenske stranke na Koroškem je naš slovenski kmet. Naša naloga je tedaj, da se v prvi vrsti oziramo na njegove potrebe in mu v gospodarstvu pomagamo; naj zve naš oratar, da le v našem taboru najde prijateljev in pomoči, potem se bo tem rajši oklenil slovensko-katoliške stranke in nje voditeljev. Vsak rodoljub, vsak zavedni Slovenec naj se toraj potruzi za blagostanje našega kmeta.

Posnemajmo v tem oziru katoličane na Pruskem. Katoliški voditelji so tam ljudstvo tako k sebi privezali, da jim ga nobena moč ne more iztrgati, celó mogočni Bizmark nič ni opravil. To pa so dosegli z marljivim delovanjem na gospodarskem in socijalnem polju. Ne s praznimi obljubami in lepimi besedami, ampak z dejansko pomočjo so posegli v življenje národa. Pečal sem se z gospodarskimi vprašanji in nasveti, pa gospodarski program pruskih katoličanov se mi zdi najboljši. Prepričan sem, da bi nam ravno tako koristil. Njih program pa ima sledeče točke:

1. Izobraževanje ljudstva v vseh strokah, posebno pa v zadevah posamičnih stanov; pouk v šolah, v društvih, na zborih. V tem oziru smo storili velik korak naprej, ko smo ustanovili „katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“. Krepko delujejo za izomiko tudi Mohorjeva družba in politični ter strokovni časniki. Vendar bi naše ljudstvo potrebovalo še več pouka v gospodarstvu. Potreben bi bil za slovensko Koroško poseben popotni učitelj za kmetijstvo. Zelo bi nam ugajal tudi slovenski živinozdravnik, ki bi imel voljo, na raznih shodih našega društva predavati o živinozdravilstvu in živinoreji. Želeti bi še bilo, ko bi premožnejši posestniki pošiljali svoje sinove na slovensko kmetijsko šolo v Grm pri Novem mestu. Morda bi hotela družba sv. Cirila in Metoda razpisati nekaj štipendij za naše koroške mladenče, da bi mogli obiskati to šolo.

2. Ceni kredit osebni in realni. Kmet pogosto pride v denarne zadrege. Blagá ima, pa ga ne more brž spečati, in tako dostikrat pride v roke posojevalcev, ki so mnogokrat njegovi verski in národni nasprotniki. V tem oziru posojilnice dobro delujejo, in skrbeti nam je, da jih na Koroškem ustanovimo toliko, kar jih potrebujemo. Manjka nam še posojilnic za Velikovoško okolico, za Ziljsko in Kanalsko dolino. Ker so pa posojilnice v nekterih, prometu bolj odtgnjenih krajih same v denarnih zadregah in toraj tudi kmetom ne morejo izdatno pomagati, potrebovali bi skupno,

osrednjo blagajnico v Celovcu po načrtu erdeljsko-saksonske ali pa blagajnice westfalske v Münsteru. Osrednja blagajnica za vse Slovence v Celju ali Ljubljani bi nam ne bila tako priročna, ker bi v nujnih slučajih ne ustrezala tako točno in brzo, kakor bi to zamogla Celovška, kterej bi bile razmere raznih posojilnic na Koroškem dobro znane. V rokah imam izvrstna pravila za tak zavod.

3. Za realni kredit kaže nam ustanoviti kmečko hipotečno društvo s pravico, izdajati zastavne liste. Tako društvo imajo v Münsteru na Westfalskem. To posojuje denar le na posestva in sicer na $4\frac{3}{4}\%$. Od teh se zaračuni za anuitete $\frac{1}{2}\%$, tako da dolžnik društvu le $4\frac{1}{4}\%$ plačuje. Dobiček društva se dolžnikom na dobro zapiše. Pri tem društvu bi bili kmečki dolžniki več ko za $\frac{3}{4}\%$ na boljsem, ves denarni promet bi ostal v naših rokah in upljiv naše stranke bi bil velikansk. Posojilnice ne morejo posojevati velikih svot; v veliki potrebi je kmet ukljub posojilnicam prisiljen, kredita iskati pri nemških hranilnicah, ki potem dobiček obračajo za svoje mestne in nemško-liberalne potrebe in namene. Tako hipotečno društvo bi nam bilo zelo potrebno; bila bi to prava gospodarska trdnjava, se ve da le, ako bi bilo v zanesljivih in zvedenih rokah. Ustanova takega društva ni tako težavna, kakor bi kdo mislil. Naj bi naše politično društvo to reč vzelo v pretres!

4. Misli bo treba tudi na kmečke in obrtne zadruge, o katerih hočem drugokrat pisati.

Končam z besedami slavnega Čeha Palackega:

„Učimo se in pridno delajmo,
Rešitve brez truda ne čakajmo.“

Podjunčan.

„Zveza slovenskih posojilnic“ — skupna denarna zadruga.

S Krškega, 17. avgusta.

S Koroškega, kjer se letos več slovenskih posojilnic snuje, nego po vsem ostalem Slovenskem, došla je v slovenske novine opravičena želja, da bi „Zveza slovenskih posojilnic“ v denarnih zadevah tem našim zavodom na pomoč bila, t. j. posojilnicam pomagala z denarnimi zalogami, s hranilnimi vlogami ali izposojili. Ko sem zadnjič o teh zadevah pisal, priporočal sem, kako bi si posojilnice v tem same med seboj pomagale, danes si pa dovoljujem nasvete staviti, kako in na kakšen način bi „zveza“ to nalogo prevzela, kar koroške posojilnice želé in o čemer naj bi se pri bodočem občnem zboru „zveze“ razpravljalo. Do sedaj je

bilo delovanje „zveze“ v tem, da je izdajalo časnik „Zadrugo“ in v davčnih zadevah skupnim in posamičnim posojilnicam pomagalo. „Zveza“ bila je do zdaj društvo. Če pa hoče svoj delokrog razširiti v navedenem smislu, postati mora gospodarska zadruga v smislu postave od l. 1873.

V to svrhu bi morale posamične posojilnice kot zadružnice, zadružni člani z omejenim ali neomejenim poroštvom pristopiti k „zvezi“ in se udeležiti pri njej ne samo z gotovim številom deležev, ampak tudi z večjimi ali manjšimi hranilnimi svotami. Da je sleherni posojilnici mogoče vsaj z enim deležem, recimo v znesku 100 gld. k „zvezi“ pristopiti, o tem nihče ne dvomi, če tudi razpolaga nekaj teh naših novejših zavodov še s pičlimi denarnimi sredstvi. Večje posojilnice bodo lahko po deset in več deležev vzele in celó hranilne vloge pri „zvezi“ ulagale, mesto pri drugih, tujih denarnih zavodih, pri katerih so lani imele 219.436 gld. uloženi. Manjše posojilnice so pa morale na posodo jemati, tako je n. pr. lani bilo 76.553 gld. izposojil. V bodoče naj bi posojilnice iskale izposojil pri „zvezi“, ali pa „zveza“ naj bi zalagala posojilnice kar s hranilnimi zalogami.

Predno se pa more kaj takšnega izvesti, treba bi bilo dobre podlage, dobrega pregleda o stanju slovenskih posojilnic, zlasti točnih podatkov o tem, kje posojilnice nalagajo in na kakšne obresti nalagajo svoje odvisne novce in kje in pod katerimi pogoji dobivajo druge posojilnice izposojilo. Pri bodočem zboru „zveze“ predlagal bi podpisaneec, da se „zveza“ ustanovi kot denarna zadruga, ako mi dojdejo do takrat ugodni odgovori na sledeča vprašanja:

1. Koliko svoto ima posamična slovenska posojilnica naloženo drugod, in na kakošne obresti? (Koliko pri hranilnicah [kterih], posojilnicah [kterih] in koliko v poštni hranilnici [čekovni oddelek ali ne]).

2. Koliko izposojil ima posamična posojilnica? Kje jih je pridobila? Na menico ali dolžno pismo? Na kakšne obroke? Za kakšne obresti?

Na podlagi takih dat se bode dalo določiti, ali kaže to skupno denarno zadrugo osnovati, ali kaže v „zvezi“ stoječim posojilnicam dajati posojilo ali hranilne vloge; na podlagi teh podatkov bode tudi mogoče določiti visokost obresti deležem, hranilnim vlogam in posojilom.

Zavoljo tega bi prosil slavná vodstva slovenskih posojilnic, da bi mi blagovolila odgovoriti na vsa omenjena vprašanja, ker bi rad do bodočega občnega zbora „Zveze“, ki bode septembra v Celju, nabral vse potrebno gradivo, s katerim je mogoče to važno zadevo slovenskih posojilnic rešiti. Slovenske posojilnice, ki se bodo po svojih zastopnikih udeležile občnega zbora, bodo sicer takrat svoje nazore razvile; a mnogo se jih ne bode moglo udeležiti, zato naj bi blagovolili objaviti meni ali pa slavnemu predsedništvu v tej zadevi svoje nasvete. Radi važnosti predmeta naj bi vendar sleherna posojilnica svoje nazore po pismenem potu priobčila.

Denarne razmere so sicer občutne narave, vendar naj se slavne posojilnice nikakor ne obotavljajo o njih poročati. Zagotavljam jim, da ostanejo njih poročila z ozirom na subjektivnost tajna.

Ivan Lapajne,

podpredsednik in tajnik Krške posojilnice.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (O volitvi v Št. Mohoru.)

Ker nam o volitvi v Št. Mohoru nobeden nič ni poročal, in smo še le iz drugih listov zvedeli, da sta imela naša kandidata po 16 in 20 glasov, mislili smo in to misel tudi v „Miru“ izrazili, da bodo to nemara večidel slovenski glasovi iz Štebna (4), Brda (4), Žabnic (2), Ukev (3), Lipalje vesi (1); o Nemcih smo sodili, da niso za konservativno stvar skor nič storili, kakor v Celovškem in Beljaškem okraju. Zdaj pa zvemo iz nemške Leške doline, da je ravno narobe res. Na predvečer volitve je bilo 29 konservativnih glasov, med volitvijo je pa devet Slovencev odpadlo in prestopilo k liberalcem! Radovedni smo, kateri so to bili in kdo jih je premotil, da so svoje bandero tako sramotno zapustili? Zakaj nam o teh dogodkih nihče nič ni pisal? Ali v Ziljski dolini ni nobenega rodoljuba več? Nemški Lešjedolci (Lesachthalerji) pa so se bojda dobro držali, vsi so soglasno volili na konservativno stran. Iz nekterih občin spodnje Ziljske doline so se glasovi cepili, zato je Huber 4 glase več dobil, ko Ehrlich. Slovenska Zila se je letos jako slabo obnesla: velike občine Podklošter, Smerče in Strajaves so volile liberalno; o Bricih in Štebencih se je prej reklo, da so za nas volili, nazadnje so pa menda le v nemški koč skočili, če je res, da je devet slovenskih volilnih mož odpadlo. Po drugih krajih so Slovenci na dobrem glasu, da imajo več vere, ko Nemci; v Ziljski dolini je pa ravno narobe: nemški Lešjedolci so volili za katoliško stran, Slovenci pa liberalno! To je pač žalostno!

Iz Celovške okolice. (Naše šole.) Če se mi pritožujemo, da se v šolah premalo slovensko uči, odgovarjajo nam zmirom: „Saj se tudi slovensko uči.“ Dobil sem pa v roke pismo neke deklice, ki hodi že šest let v šolo. Iz tega pisma lahko vsak posname, koliko slovenščine se otroci v naših šolah naučijo. Glasi se tako: „Nebosablena luba R., jas ti bischam an bar besedie, n panamte lepo busraviti mene je tako douschas h tabe ni jasti use ti dore busraviti vasche mu hodu in bog daj dabi dolgoschiveli.“ — Ali niso te vrstice zopet najboljša pričra, koliko se nauče naši otroci v sedanjih naših šolah. Dolgo let morajo obiskovati šolo, in ko tisto zapustijo, ne znajo niti slovenski niti nemški pravilno pisati. Ali niso to uboge, usmiljenja vredne pare?

Izpod Jepe. (Taaffe in Slovenci.) Kakor se govori in kakor listi pišejo, ne bo se Taaffe več dolgo obdržal na krmilu. Češka sprava mu je popolnoma spodletela, ker je tudi v tej reči pokazal premalo odločnosti in si ne upa nasproti stopiti pretiranim nemškim terjatvam, Slovanom pa pravičen biti. Enajst let je imel grof Taaffe časa, da bi rešil svojo nalogo in naredil spravo med národi, v resnici pa si národi zdaj še bolj sovražno nasproti stojijo, kakor prej. Saj pa tudi mazinec ni genil, da bi naredil mir in red. Jedro njegove politike je, da pusti vse, kakor je rado, to je skoraj kakor brezvladje. Ako so mu nasprotovali

* Uljudno prosimo, naj bi se nam naznanili tisti volilni možje, ki so zleteli v liberalni tabor, da bodo Slovenci vsaj poznali svoje izdajce in se pri prihodnjih volitvah varovali, take figa-možje poslati k volitvi v Šmohor.

lastni uradniki, ni se zmenil za to. Po raznih deželah pusti manjšine tlačiti in stiskati, večinam pa prepušča brezpogojno oblast. Na Koroškem skoraj ne vemo za kako vrhovno, Dunajsko vlado; naj se nam godijo še take krivice, naj še toliko upijemo in prosimo, do ministerskih ušes naše prošnje vendar ne pridejo; vlada se dela gluho in slepo, in nemško-liberalci vladajo v deželi z brezobzirno samovlastjo. In če pogledamo na Štajersko in Primorsko, tudi tam ni dosti boljše. Tako ne more dalje naprej iti. Slovenski državni poslanci so do zdaj vlado podpirali v vseh rečeh; dostikrat so v kaj privolili, kar volilec ni bilo ljubo. Nastane pa vprašanje, ali bo poslanecem to tudi zanaprej še mogoče? Ako vlada nas Slovencev noče poznati in poslušati, ako vse v nebo kričeče krivice, ki jih trpijo koroški in primorski Slovenci, ne najdejo odmeva na Dunaju, potem bo tudi naš narod zgubil potrpežljivost in zahteval od svojih poslancev bolj odločno postopanje in če treba tudi to, da stopijo v opozicijo. Kaj bi nam zamogel tak korak škodovati? Koroški, štajerski in primorski Slovenci nimajo kaj zgubiti, naj pride vlada kakoršna hoče. In kaj je s Kranjci? Oni so toliko utrjeni, da jim nobena vlada ne more več vzeti večine v deželnem zboru, tedaj tudi ne deželnega odbora; pa tudi mestnega zbora Ljubljanskega ne bodo z lepa zgubili. Kaj pa sicer še imajo, kar bi mogli zgubiti? Težko, da bi se spet prenarejali učni načrt na srednjih šolah. Ako bi prav kaj malega zgubili, pomisliti je treba, da bo to le kratko časa trpelo. Nova nemško-liberalna vlada se ne bo mogla dolgo obdržati. Liberalci se niso v ničemur poboljšali, padli bodo v svoje stare grehe in napake in vse narode proti sebi zdramili. Vrhu tega je nemško-liberalna stranka že močno oslABLJENA; nove stranke antisemitov in nacionalcev jej bodo na vso moč nasprotovale, brez Poljakov še večine v državnem zboru ne spravijo vkup; ako se jim pa Poljaki pridružijo, razcepila se bo tudi poljska stranka na dvoje: kajti že zdaj se Poljaki ločijo na konservativce in demokrate, pa vse še bolj na tihem; kakor hitro pa bi ktera teh strank stopila v dogovore z Nemci, porabila bo druga stranka to kot orožje zoper njo, in medsebojni prepir se bo dvignil v visokem plamenu. Zato je moja misel, naj bi se slovenski poslanci preveč ne bali Taaffejevega padca, ampak naj odločno na noge stopijo, kajti naše stanje je neznosno.

Iz Štebna pri Zili. (Cerkvena slavnost.) Prav vesel je bil za nas 24. dan avgusta. Pet popravljenih in olepšanih oltarjev je bilo na novo blagoslovljenih. Okoli poldesetih so se pripeljali č. g. dekan Jožef Fric in g. okrajni glavar iz St. Mohora. Požarna straža je gospode dostojno sprejela pri slavoloku, ki je bil postavljen konec vasi. Najprej se je novi zvon v zvonik potegnil, potem so g. dekan blagoslovili pet oltarjev in podobo Lurške Matere Božje. Gosp. dekan so napravili lep nagovor, in potem je bila velika péta maša, pri kateri je streglo pet duhovnikov. Ljudstva je bilo obilno, ker je bilo vreme ugodno. Posebna hvala gre gosp. Zernatu iz Trebnjega pri Beljaku, ki nam je oltarje in leco tako lepo pozlatil.

Od spodnje Krke. (Naloga katoliško-političnega in gospodarskega društva.) Pri nas so nastopili časi, ki so bili prerokovani, da bodo

nastopili krivi preroki ter ljudi tako begali in mešali, da bi še pravične zmotili, ako bi bilo mogoče. Eni se držijo še tega, kar v cerkvi slišijo in so se od starišev naučili, drugi še prebirajo „Mir“ in Mohorjeve bukve; dosti jih je pa, ki jim na ušesa upijejo: „Kaj si tudi ti tak trap, da boš farje poslušal? Ali ne veš, da ti le za svojo mavho govoriš!“ Tako mnogi, ki še niso preveč hudobni, pa vendar bolj na posvetno navezani, več ne vedó, komu bi verovali, ker so premalo izšolani, sveta ne poznajo in resnico od laži ne vedó ločiti. Vsaka stranka jim le dobro obeta, pomaga jim pa dejansko nobena; časi so zmirom hujši vkljub vsemu vpitju in rogovilstvu. Ako hoče tedaj slovensko-katoliška stranka ljudem dokazati, da skrbi v resnici za blagor našega kmeta, ne sme ostati pri samih besedah, naj bodo že pisane ali govorjene, ampak ona mora ljudstvu dejansko pomagati. Tako bodo svoje prijatelje najprej spoznali. V tem oziru ima naše politično in gospodarsko društvo veliko dela pred seboj. Naj kmetom priskrbi dobrih semen, plemenske živine, poljedelskih strojev; naj ustanovlja posojilnice in gospodarske zadruga itd. Seveda je za to potreba veliko denarja; naše društvo je pa še mlado in slabo, ima še pičlo podporo. Zato bi bilo želeti, naj bi zaupni možje pridobivali vedno več novih udov. Odbor pa naj bi se obrnil s prošnjo do slovenskih rodoljubov na Štajerskem, Kranjskem in Primorskem, naj nam pridejo z darrili na pomoč. Ako slovenska vzajemnost ni gola fraza, potem morajo spoznati, da imamo mi Korošci izmed vseh Slovencev najbolj težavno stanje, in da brez zdatne podpore od svojih bratov za sedaj nič ne opravimo. Naj bi Kranjci vendar pomislili, da se borimo tudi za nje. Kajti če smo mi enkrat na tla vrženi, potem bo nemštvo svoje roke stegnilo po gorenjski strani, kjer ima že zdaj nekaj zaslonbe na Trziču in na večjih obrtnijah, ki so vse v nemških rokah. Videant consules!

Iz Podjunske doline. (Besnost nemškutarjev.) Naši liberalci — posilincemci so zdaj besni, kakor kušarji, ker pri volitvah v našem okraju niso nič opravili. Rogovilijo in ščujejo, da je groza. Posebno zlorabijo nesrečni dogodek Podkloštom. Trosijo laži, češ „Einspieler je že zaprt, on je morilec“. Zasmehujejo vero in slovenščino, in naredili so poseben lov ali jago na tiste duhovnike, ki so pri volitvah delali za slovensko-katoliško stranko; posebno Čehe imajo v želodcu. Surovo napadajo gosp. Tinskega kaplana in govorijo o njem izmišljene reči. Ta mož se nikjer ne sme več prikazati. Ravno tako sovražijo gosp. Šmihelškega kaplana. O njem pišejo, da je agitiral pri volitvi v Doberli vesi, da je v Libučah v skednju delil volilne liste itd. To vse bi ne bilo nič hudega in nepostavnega, pa resnica vendar ni. Naj le lažejo in upijejo, saj oslovski glas ne seže do nebes. Nek liberalni gostir se je bojda izrazil: „Dobro je bilo, da so Kristusa križali, saj so ga tako sami farji.“ Iz tega vidite, kako prismojene besede imajo ti ljudje v ustih. Po vseh liberalnih gostilnicah se ščuje zoper duhovnike in Slovence, in naši nezavedni kmeti še tje hodijo in takim ljudem svoj denar nosijo ter poslušajo, kako se v pričo njih blatijo naše svetinje. Kmeti so pač v nekaterih krajih iz prejšnjih časov tako oplašeni in v

strahu izrejeni, da se vsacega bradača bojijo, ki ima gosposko suknjo, in si ne upajo nič reči, če bi še tako grdo govoril. Če se že za Božjo čast ne potegnejo, toliko manj za ubogo slovensčino. Taki pač zaslužijo priimek, ki ga jim Nemci dajejo „bindischer Tocker“. Kajti bolj ko so zaničevani, bolj se priklanjajo in sami sebe ponižujejo.

Iz Javorja pri Črni. (Naša šola.) Ni še dolgo, kar je krajni šolski svet Črnski pri nas ustanovil šolo za silo, ne da bi nas prašal. Šolska izba je v gostilnici, najbrž zato, da bi se otroci od pijancev učili lepega obnašanja. Učitelj pride iz Črne dvakrat na teden, v četrtek in v nedeljo dopoldne, kedar bi bil čas, da bi šli otroci v Črno k sv. maši. Če pošljemo otroke v šolo, zamudijo Božjo službo, ako jih pa ne pošljemo, smo kaznovani! Radovedni smo, ali nas bodo tudi po zimi kaznovali, ko pade do šest in osm čevljev debel sneg in še odrasčeni ne morejo od hiše. Tako se z nami dela, prav liberalno-absolutistično. Krščanskega nauka v šoli ni nič ni. Uložili smo pritožbo in bili osebno pri g. predsedniku, pa do zdaj še nemamo odgovora.

Iz Medvod. (Sejmi.) Tudi pri nas so se ustanovili trije sejmi za živino in drugo blago. Prvi je dne 3. marca, drugi 4. septembra in tretji 4. novembra. Pretečene tri sejme so domači živinorejci prignali mnogo lepe živine. Tudi iz Koroškega so prišli nekteri živinski kupci in nakupili nekaj glav. Nadjamo se, da se bodo naši sejmi kupcem kmalu prikupili, ker pri nas je lepa živina.

Iz Lahovc pri Cerkljah. (Letina. — Družba treznosti.) Letino imamo, hvala Bogu, dobro. Dovolj smo pridelali žita in krme, pa tudi sadja bo precej. Naj bi le tudi ljudje Božje darove zmerno uživali! Tudi v tem se je pri nas na bolje obrnilo. Odkar se je ustanovila družba treznosti, se ne spiše več toliko smrdljivega špirta. Le stari pijanci se nočejo poboljšati. Dobro bi bilo, ko bi se take družbe po vsem Slovenskem ustanovile, če že ne zoper vsako pijačo, pa vsaj zoper žganje. Kajti žganje spodkopuje naše zdravje in slabi naš rod, ki je bil prej tako krepko vesel in lep; žganje uniči tudi lepo šego in dušno življenje; žganje rodi prepire, pretepe in poboje, ter mladino čisto zdivja; žganje spodkoplje naše premoženje, kajti žganjar ne mara delati, pač pa zmirom zapravlja. Koder se vino pije, so ljudje veliko bolj mirni, priljudni, krotki, veseli, delavni in zdravi. Dolenjci dajejo zdaj že lepše in močnejše vojake, kakor Gorenjci; včasih je bilo pa narobe. Krivo pa je to, ker se je na Gorenjskem udomačilo nesrečno žganje.

Iz Krškega. (Slovenski zemljepisni atlas. — Vabilo na naročbo.) V rokopisu imam pripravljen slovenski zemljepisni atlas, ki bode v prvi vrsti raznovrstnim slovenskim šolam primeren. Ako dobim dovolj naročnikov, hočem ga sam založiti, čeravno se mora vtakniti v tako delo veliko denarja. Uljudno vabim torej vsesкупno slovensko občinstvo na obilo naročbo prvega slovenskega šolskega atlasa, čegar cena bode 1 gld. Naročnine ni treba naprej pošiljati.

Z odličnim spoštovanjem

Ivan Lapajne, šolski ravnatelj.

Od štajersko-koroške meje. V počitnicah pripjel sem za potno palico, ter peš podal se pogledat v sosedni nam Korotan. Na praznik velike

Gospojnice ustavlil sem se v Velikovcu ter ogledal si tamošnjo staro in lepo mestno cerkev, kjer sem tudi bil pri božji službi. Cerkveno petje mi je zelo dopadlo, zares v cerkvenem slogu, glasovi lepi in ubrani. Zvedel sem, da večina Velikovskih učiteljev sodeluje pri cerkvenem petju; tako je prav, vsa čast takim učiteljem, ki dajejo Bogu, kar je Božjega. Opazil pa sem tudi velik nedostatek. Videl sem namreč več psov pojati se po cerkvi. Neki gospod pripeljal je seboj velikega kosmatinca, sedel v klop, psu pa pokazal, naj se vleže pred klopjo, kar je le-ta tudi storil. Ne, mislil sem si, to pa ni prav. To je oskrnitev hiše Božje in verniki se motijo v pobožnosti svoji. Pri nekterih cerkvah je v navadi, da je na durih pribit opomin, da ne sme nihče psov v hram Božji voditi; gledal sem tudi pri Velikovski cerkvi, ali so taki opomini pribiti, pa nisem jih mogel najti. Ni toraj čuda, da posamezniki tako zlorabijo hišo Božjo. Morda bodem s temi vrsticami pripomogel, da Velikovčani odpravijo ta nedostatek, ter da ondukajšnje cerkveno predstojništvo odločno prepove voditi pse seboj v cerkev in dotičnike, kateri se ne bodo po prepovedi ravnali, naznani političnej oblasti. Ako na svojem potovanju še kaj zanimivega zvem, poročati Vam hočem.

Od sv. Križa na Murskem polju. (God sv. Cirila in Metoda.) Slovenci! „Dokler verno sree za naš narod bije, slovenska reč nam živo klije.“ Lep dokaz teh besed je bila svečanost, ki so jo fantje iz župnije sv. Križa na Murskem polju na predvečer sv. Cirila in Metoda, tema svetima slovanskima blagovestnikoma na čast v Iljašovcih naredili. Na prostornem Farkašovem bregu so postavili in lepo ovenčali šotor in pred njim drevesa, na katerih so prav umetno v podobi križa celo noč kurili in tako daleč okoli Slovence opominjali na naša sv. apostola in učenika Cirila in Metoda, na nja blage nauke in trpljenje. Z velike ceste so nastavljene veje kinčale vhod k slavišču, pred katerim je stal krasen slavolok z dobro izbranimi napisi. Zvečer o „Zdravo Mariji“ so pričetje slavnosti možnarji glasno naznanjevali in godeci so svirali iz vasi do cerkve in zopet nazaj. Krog šotora se je zbrala lepa množica ljudi, in vaški fant nam je v lepem slavnostnem govoru povedal, kako sta nekda sv. brata Ciril in Metod našim očakom prinesla luč sv. vere in slovansko knjigo v cirilici pisano, koliko sta trpela zato, ker sta slovansko ljudstvo v veri slovansko poučevala. Žalibog še dandanes Slovenci, kateri se za blagor svojega naroda trudijo, javno preganjanje trpijo. Nasprotniki so celo naredili „Schulverein“, da bi naš narod potujčili in še društvo „Südmark“, da bi našo zemljo spokupili in tako nas prisilili jim hlapčevati. Ne vdajmo se! Branimo svoj narod in svojo zemljo! Potem je še drug vaški govornik povedal, kako je Slovincem nemškutarija v pogubo in sramoto. Med Nemci ne bi našli moža, kateri bi rekel, „jaz nočem z Nemci biti, jaz bom Slovenec“. Iz Slovincem pa je žalibog toliko mož, ki komaj nekoliko nemški razumejo, že svoj narod zaničujejo in zapustijo. Mladina! čitaj vrlo življenje sv. Cirila in Metoda, in te sramotne, svojemu narodu pogubne zabrede te bo Bog obvaroval. Tudi Slovenci imamo svojo zgodovino. Stari gotiški zgodovinar Jornandes piše namreč o Slovincih, da, ko so drugi narodi se bo-

jevali, morili in ljudstva tlačili, so Slovenci mirno polje obdelovali, iz tega veselo živeli in ne imeli suznjev; in ljubi moji, to je vendar najslavnejša zgodovina. Že stari Grki so venec plugu, pa ne meču podelili. Mladina! drži se sv. vere, ktero sta sv. Ciril in Metod našim očetom prinesla, in naj te ljubi Bog živi v miru in edinosti. Na to so fantje zapeli „Slovenec sem“ in potem smo vsi stojé cesarsko pesem pevali. Tako nas je večina celo noč pri godbi in petju na svetišču veselo prebudela. Rano zjutraj dné sv. Cirila in Metoda smo sklenili svečanost s tem, da nas je godba skupno spremlila v farno cerkev k sv. maši.

Kaj dela politika.

Pri volitvah v koroških mestih so povsod voljeni nemški liberalci, kakor je bilo pričakovati. V Velikovcu je propadel „vodja liberalcev“ dr. Luggin. Voljen je znani Jakob Plavec p. d. Škorjanc. Nemara bo ta še huje ropotal zoper Slovence, kakor dr. Luggin. Iz sveta jih pa oba ne bosta spravila. V Spitalu je voljen znani dr. Steinwender nasproti kandidatu Celovškega odbora, ki ni dobil nobenega glasu. Veljava Celovških velikašev vidno pojema, kakor vidimo iz teh dveh volitev. Steinwender je sicer hud Nемеc, pa nasprotnik starih liberalcev, tedaj v zboru ne pojde tako gladko, kakor doslej. Želeti je še več Steinwenderjev, da se ti možaki enkrat med seboj sprimejo, da ne bodo zmirom Slovencev reševali. — V gornji Avstriji je zmagala katoliška stranka. Kak razloček med pravimi Nemci in našimi renegati in ponemčenci! — Na Češkem je še zmirom hud prepir med Nemci, starimi in mladimi Čehi. V nemško-češko spravo skoro nihče več ne veruje. Pač pa se nadejajo Nemci, da pride spet liberalna vlada, ki bo Čehe s silo potlačila. Temu nasproti se čujejo glasovi, da se hočejo stari in mladi Čehi sprijazniti in prepiru v domačem taboru konec storiti. Prav bi bilo!

Nemški cesar je šel ruskega cara obiskat. Listi mnogo pišejo, kaj bi bila med seboj govorila; gotovega pa nobeden nič ne ve. Toliko bo morda res, da je obiskovanje nekoliko pripomoglo, da se mir še nekaj časa ohrani. Ruski car hoče res mir; Viljemu je pa to težko verjeti. Čemu pa lazi okoli vseh kraljev in jih nagovarja, naj ž njim držijo? Ali se res Francoza tako boji? — Govori se, da se naš in nemški cesar snideta 17. septembra v gradu Rohnstock v Šleziji. — Nemški princ Koburg se je spet povrnil v slovansko Bolgarijo. — Ukljub potovanju Viljema v Rusijo se vendar zagotavlja, da je zveza med Rusom in Francozom gotova reč. — Na Laškem pa se množijo protiavstrijske demonstracije. Sline se jim cedijo po Trstu in Tridentu. Laška vlada je razpustila vsa društva z imenom „Oberdank“, da se Avstriji preveč ne zameri. — V Maroki je bil punt, pa sultan ga je zadušil. — Čudne reči se godijo v turški Armeniji. Turki in divji Kurdi ropajo, morijo in požigajo med armenskimi kristjani, kakor bi bili v sovražni deželi. Nemara bo še Rus vmes posegel, in lahko se vname velika vojska. — V srednji Ameriki se še vojskujejo, pa menda ne bo več dolgo. Nekteri poročajo, da je mir že sklenjen

med Salvadorjem in Guatemalo. Hondurci so bili nedavno tepeni od Salvadorcev, če gre telegramom verovati. — Nemški delavci, socijaldemokrati, so zmirom bolj predrzni. Nedavno so napravili velik shod v Berlinu in lučali kamenje v policaje. Ti so prijeli za orožje in tako je bilo več ranjenih.

Gospodarske stvari.

Razpis!

Na deželni vinarski, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Novem mestu, — z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom —, izpraznjenih je 6 deželnih ustanov za prihodnje šolsko leto 1890/91, ktero se prične 1. novembra 1890.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadjerejo pečali.

Učenci z ustanovami dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1. Plačujoči učenci, kateri plačujejo po 33 do 50 kr. na dan za hrano in stanovanje, in pa 20 gld. šolnine na leto; in 2. eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačujejo le šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje se imajo do 29. septembra 1890

izročiti vodstvu deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu.

Prošnjam priložiti je rojstni list, spričalo dovršene ljudske ali obiskovane srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju in župnijsko spričalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je reverz ali obvezno pismo starišev oziroma varuha, zaradi vzdrževanja učenca.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dné 21. avgusta 1890.

Za pouk in kratek čas.

Hrabra žena.

(Črtica iz francoskih vojsk.)

Francozi pod poveljstvom generala Žurdana so bili pri Würzburgu od Avstrijancev tepeni in so bežali proti domu. Ker jim je vsega manjkalo, so med potoma kradli in ropali, kar jim je pod roke prišlo in se je dalo lahko odnesti. Težko je bilo pred njimi kako reč skriti, ker so imeli take pse s seboj, ki so vse zvohalo in preiskali vse kote. Bil je pregovor, da je le taka reč pred Francozi varna, ki se je skrila v tičeje gnjezdo. Posebno veliko je pred Francozi prestala neka uradniška družina ob reki Majni. Ta je bila dvakrat na en dan, dopoludne in popoldne 7. septembra 1796 od bežečih Francozov oropana. Perje, ktero so Fran-

cozi iz posteljskih blazin stresli, bilo je razstljano po dvorišču, in vrabci so ga nosili v svoja gnjezda. Razna posoda je ležala križem po tleh, ki so jo razmetali iz hudomušnosti. Uradnikova žena je hodila po dvorišču in pobirala posodo, kar je bilo še cele. Njena dva dečka sta lovila in skup zganjala kure, ki so bile iz strahu zletele na drevesa ali posedle po strehah. Domača dekla pa je s poti spravljala raztrgano obleko, ki so jo Francozi pustili in se preoblekli v obleko, ki so jo uradniku vzeli. Po celi hiši je bilo vse v takem stanu, kakor je mravljišče, ki ga je junec s svojimi rogovi razkopal.

V tem so pridirjali nekteri ogerski huzarji in so zahtevali vina. Uradnik jim pové, da je bil dvakrat od Francozov oropan, in da mu niso pustili druge pijače, ko vodo v vodnjaku. Na to so huzarji odšli. Ko so uradnikovi hlapci videli avstrijske vojake, mislili so, da zdaj Francozov ne bo več blizo, in šli so v gozd po konje, ki so bili tam skriti. Komaj pa so odšli, pridrvi že spet nova četa Francozov. Spet so kure z velikim hrupom zletele na drevje, gospa z dečkoma se je skrila v drugo hišno nadstropje, le gospodar je ostal na dvorišču. Častnik, ki je vodil to četo Francozov, ni prašal po jedi in pijači, ampak hotel je denarja in zahteval ključ do blagajnice. Gospodar reče: „Ključ je na vratih, blagajnica je pa že davno odnešena in izpraznjena.“ Častnik pa je imel to le za prazen izgovor in je sklenil, da hoče trmastega uradnika ustreliti dati. Vendar brez uzroka si tega ni prav upal. Pa tožnik se je kmalo našel. Ko so uradnika zvezali, pristopil je neki tičar, ki je v soseski živel, in ta je imel jezo na uradnika, ker ga je ta pred letom tri dni priprl zavolj lova na slavčke. Tožil je zdaj uradnika, da je v skrivni zvezi z Avstriji in da je še le pred kratkim govoril z ogerskimi huzarji.

To je bilo častniku zadosti, da je uradnika na smrt obsodil. Vojaki so nabasali puške in peljali uradnika zvezanega na travnik, kjer so ga mislili ustreliti. To videti, začela sta uradnikova sinčka na vso moč upiti. Žena pa je hitela iskat kakega orožja. Našla je moževo risanico. Letela je z njo za možmi, da bi moža rešila, akoravno še ni vedela, ali je puška nabita ali ne. Ko pride do zida, ki je vt ločil od travnika, naslonila je puško na zid; pa še prej, ko je utegnila pomeriti, spodrsne se petelin, in puška se sproži z močnim pokom. Francozi so močno prestrašeni pogledali okoli sebe. V tem hipu se prikažejo v daljavi uradnikovi hlapci na konjih, ktere so bili v gozdu polovili in so zdaj z njimi jahali domov. Francozi pa so mislili, da so to avstrijski konjiki, in so bežali kakor zverina proti reki Majni, kjer so imeli svoj čoln privezan. Uradnik pa je ostal sam zvezan na travniku in ni vedel, pri čem da je. Kmalu pa pride žena in ga razveže ter mu pové, da je ona strelila. Priletela sta tudi dečka in z velikim veseljem so spremljali očeta v hišo.

M. Pirnat.

Smešničar.

Pri zadnjih volitvah so nekemu Slovincu, ki ni hotel z nemško stranko voliti, žugali: „Se boš pa grofu zameril!“ Mož se pa naglo odreže: „Kaj za to? Grof se je meni že davno zameril!“

Miha: „Zakaj pa ne greš k zdravniku, če si tako bolan?“

Jaka: „Zato, ker nočem še umreti.“

Prvi lovec: „Vražja puška! Spet zajca nisem zadel. Glej zlomka, kako teče!“

Drugi lovec: „Ali ne veš, da mora prej k notarju leteti, da mu testament naredi!“

Kaj je novega križem sveta?

Na Koroškem. Za šolo v Glinjah so svitli cesar podarili 100 gld. — Tožbo zavolj žaljenja časti je uložil zoper našega urednika učitelj Janez Mak v Glinjah zavolj notice med koroškimi novicami v „Miru“ štev. 15. — Tožbo lastnika našega lista č. g. Einspielerja zoper urednika Forestija je prevzel dr. Porzer na Dunaju. — Naši liberalni listi se še vedno smešijo s trditvijo, da je g. Einspieler v preiskovalnem zaporu! Čemu neki? — Župan Grum iz Podkloštra trdi v listih, da je bilo vse res, kar je o Podklošterski zadevi pisala Beljaška „Deutsche Allg. Zeitung“. Ali je bil mar tudi on med pretepalci, ki so vrata vzdigovali, da vse tako dobro ve? Če pa ni bil, naj molči, kedar taki govorijo, ki so bili priče. — V Borovljah so odprli drugo strojarno. — Pogorel je Valej v Gospi Sveti. — V Bajdeku na Zili je pogorelo sedem gospodarjev. — Deželne sodnije nadsvetovalec gosp. Zechner je prestavljen iz Celovca v Ljubno na gorjem Štajerskem, kjer je imenovan za predsednika okrožne sodnije. — Toča je tolkla okoli Celovca in po rožni dolini 25. avgusta. Padala je debela, kakor orehi; škode je mnogo, posebno na sadju. — V Vrbskem jezeru je utonil Jak. Schwarz iz Varaždina. — Forestijev Beljaški list se je lagal, da je šel naš urednik v Podklošter, da je tam celo noč zboroval in kmete učil, kako naj pred sodnijo govorijo. S to zlobno lažjo ga hoče sumničiti, kakor bi hotel kmete zapeljati h krivemu pričevanju. Resnica je, da je naš urednik med kmeti ostal le do pol enajstih zvečer; učiti jih, kako naj govorijo, pa ni bilo treba, ker so vsi nedolžni, toraj jim najbolj kaže, da govorijo pred sodnijo to, kar vejo, namreč resnico. — Točo so imeli v Lipalji vesi. — Opozarjamo na današnjo prilogo katoliške bukvarne v Ljubljani, kjer se priporočajo tri nove molitvene bukvice. — V rožni dolini je bil hud vihar; sadje je skoro vse na tla potresel, večjidel še nezrelo. Neki koči je odnesel streho. — Premožnejše gospodarje, ki imajo sinove, kateri so dovršili ljudsko šolo, opozarjamo na kmetijsko šolo v Grmu pri Novem mestu, ki se spet začne ob vseh svetih. Šola trpi dve leti. Mladenci se učijo mnogo potrebnih rečij, ki jim pozneje zelo koristijo pri gospodarstvu. Za hrano, stanovanje in pouk se plača samo 10 gld. na mesec. — Neki potepuh je šel v romarsko cerkev v Dolini pri Pokrčah in tam denar iz pušice kradel. Cerkovnikova žena to zapazi, zaklene vrata in gre po žandarje. Med tem časom se je lump v cerkvi obesil, ker ni mogel ubežati. Našli so pri njem 15 gld. nakradenih denarjev. — Tožbo je vzdignila „Villacher Zeitung“ proti „Deutsche Allg. Zeitung“. Tedaj še Nemcem se Foresti ne dopade! — Stariši, ki želijo kakega

dečka spraviti v latinske šole, morajo se, ako še ni vsprejet, **dné 14. ali 15. tega meseca** med 8. do 12. uro predpoludnem, ali pa med 3. do 6. uro popoludne pri ravnatelju v šolskem poslopju oglasiti in krstni list pa šolsko spričevalo s seboj prinesiti; pozneje se ne vsprejemajo več. Izpraševali se bodo za vsprejem dné 16. in če bo treba še naslednje dni t. m., predpoludnem pismeno, popoludne pa ustmeno. — Blaško jezero je bilo povodom cesarjevega rojstnega dné, t. j. 18. avgusta, prvokrat razsvetljeno.

Na Kranjskem. Za zdravnika v Črnomelj pride gosp. dr. A. Kaisersberger iz Idrije. — V Krškem je pri vajah konj padel in vojak je prišel pod njega ter se precej poškodoval. — V Toplicah na Dolenjskem je bilo letos dosti odličnih gostov. — Strela je užgala župnijski skedenj v Smledniku. — V Zagonu pri Postojni je utonil vojak med kopanjem. Doma je bil iz stare vasi pri Cirknici. — Cerkev v Stepanji vasi pod Ljubljano dobi novo podobo sv. Štefana, ki jo je slikal Jur Šubic v Parizu. — V Verdu pri Vrhniki je umrl znani rodoljub Fr. Kotnik. — Iz papirnice v Vevčah so izpustili klorno apno; vsled tega so v Savi poginile vse ribe in raki. Ali bodo ribiči le odškodovani? — Novo mašo so imeli v Sorici. — Huda suša je bila na Krasu; pitne vode je zelo primanjkovalo. — Slovensko bralno društvo v Trziču je imelo veselico dné 7. septembra. — Hude viharje so imeli po Kranjskem na več krajih: v Postojni, v Krškem, v Seleah, v Ljubljani. Polomilo je mnogo drevja, v Ljubljani 60 starih kostanjev; v Seleah je enega človeka ubilo. — Slovensk atlas (zemljevid) misli izdati g. Lapajne v Krškem. Tacega že davno pogrešamo. — V Kranju se je ustrelil orožniški stražmešter Schaffer. — **24. septembra bo glavna skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljanski čitalnici.** Pričakovati je obilne udeležbe. Ker v Ljubljani ne manjka prostorov, bilo bi morda umestno, ko bi se k veselici po končanem zborovanju povabili vsi društveniki, ki utegnejo priti v Ljubljano.

Na Štajerskem. Velika Sokolska slavnost vršila se je dné 7. in 8. sept. t. l. v Celju. Snideli so se tam slovenski, hrvaški in češki sokolci v obilnem številu. — Stepli so se v Št. Petru pri Mariboru; pri tej priliki je eden župana in prejšnjega poslanca g. Fluherja smrtno ranil. — V Razvanju pri Mariboru je posestnik W. ubil občinskega slugo Irgoliča. — Pesek je podsul 63 letnega delavca Bunda, da je za ranami umrl. — Z vozom in kravami je v Savinjo zdrknil Miha Holubar blizu Celja. Mož je za ranami umrl. — V Hrastniku je vlak povozil neko gospodičino. — Obesil se je gostir Ogrizek v Rogateu. — Na gornjem Štajerskem so vjeli postrv (forelo), ki je tehtala 22 kil. — Toča je pobila okoli Gradca.

Na Primorskem. V Trstu je umrl dr. Rabelj, rojen Korošec. — Tržaški lahoni se še zmirom s petardami igrajo. Eno so zasmodili pred hišo slovenskih delavcev, drugo pa v policijski hiši. — „Národn dom“ hočejo zidati v Barkovljah pri Trstu. — Tudi na morju, v Trstu in isterskih mestih so imeli hud vihar, ki je napravil mnogo škode.

Po drugih deželah. Pri Freistadtu v Šleziji so našli velik zaklad premoga. Angleški milijonar Elliot ga bo kopati začel. — Na Karolin-

skih otokih so divjaki pomorili 26 španjskih vojakov. — Pri Bordeaux na Francoskem je vlak skočil iz tira; več oseb je ranjenih. — V Montieru na Francoskem je zgorelo 140 hiš. — Nemški pevci so imeli na Dunaju veliko slavnost. Prišli so tudi pevci iz Nemčije in vsi skupaj so preslavljali nemško edinost, kakor bi bila Avstrija že pod Prusom. Ko bi mi Slovenci kaj tacega počeli, klicali bi nas izdajalce in tirali nas pred sodnije. — Poljak Po-brinski je podaril jugoslovanski akademiji v Zagrebu 70.000 rubljev. — V Friedlandu na Moravskem je zgorelo 22 hiš in cerkev. — V Manšestru na Angleškem je pogorelo kraljevo gledališče. — V Turnovu na Češkem je strela v cerkev udarila in jo užgala, da je vsa zgorela. Zvonovi so se raztopili. — Vlak je iz tira skočil blizu Pariza; 2 mrtva, 6 ranjenih. — V Sibiriji, ki je razupita kot dežela mraza, glada in strahu, se prebivalstvo močno množi. Na jugu je namreč dežela rodovitna, in Rusi se močno tje selijo. — V Ameriki, dežela Pensilvanija, bil je strašen vihar, ki je porušil nad sto hiš. 40 oseb je mrtvih, 100 ranjenih. — Velik gozd je pogorel na Korziki. — Na zadnji Zagrebški sejm se je prignalo 3994 goved, 1510 konj in 1700 prešičev. Ker se v Zagreb zmirom več živine prižene, sklenil je mestni zbor, da bo odslej vsako sredo živinski sejm. — Na Irskem preti lakota zavolj slabe letine. Bogate Angleže je lahko sram, da ubogim svojim podložnim ne pomagajo. — Kolera se širi na Kitajskem in Japonskem v Aziji. Na Španjskem pa ponehuje. — V Monsu na Francoskem je 16.000 rudarjev ustavilo delo. — V Readingu v Ameriki je en vagon v brezdno skočil; 5 je mrtvih, več ranjenih. — Pogorelo je mesto Tokaj, kjer raste najboljše ogersko vino. Tudi v Kabi je zgorelo 40 hiš. — V Makarski v Dalmaciji so napravili veliko slavnost na čast pesniku Kačiću. Bilo je do deset tisoč ljudi. — Na Sardiniji je bil hud vihar, ki je naredil dosti škode; več ljudi je ubitih. — Velikanski gozd je pogorel v Afriki. — Na Laškem je vihar več hiš in cerkvá porušil; mnogo ljudi je usmrtenih. — Tudi na Francoskem so imeli hud vihar. — V Emanarezi v Ameriki je vihar podrl 40 hiš. — Na Algerskem v Afriki je pogorelo dvoje mest. — Na Laškem roparstvo vnovič cveti. Ropajo pri belem dnevu na deželi in sredi mest. — V Parizu so našli pod zemljo 100 dinamitnih patron.

Vabilo

na

izvanredni občni zbor

hranilnega in posojilnega društva v Celovcu,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki bode

v četrtek dné 18. septembra 1890

ob 11. uri predpoludne

v posojilnični pisarni (Pernhartove ulice v korarski hiši).

Na dnevnem redu je:

Volitev novega odbornika in ravnatelja.

K obili udeležbi vabi vse zadružnike

ravnateljstvo.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmaroves in okolico napravi v nedeljo dné 28. septembra ob 3. uri popoldne v Kramarjevi gostilni v Hodišah **shod** po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Slučajni govori in nasveti. 3. Vsprejem in vpisovanje udov. — Po zborovanju prosta zabava. — Vsi udje te družbe kakor tudi vsi rodoljubi, se prijazno vabijo, da bi ta shod v prav obilnem številu počastili. **Načelnništvo.**

Loterijske srečke od 30. avgusta.

Gradec	52	25	83	19	32
Dunaj	64	49	11	22	85

Tržno poročilo.

V Celovcu je biren:

pšenica po . . .	4 gld.	80 kr.
rž	3 "	90 "
ječmen	3 "	50 "
oves	2 "	20 "
hejda	4 "	50 "
turšica	4 "	20 "
pšeno	7 "	80 "
proso	— "	— "
grah	— "	— "
repica	— "	80 "
fižol, rudeči . .	— "	— "
Deteljno seme — do —	— gld.	— "
100 kil.		

Sladko seno . . .	1 gld.	80 kr.
kislo	1 "	40 "
slama	1 "	35 "
meterski cent (100 kil.)		

Frišen špeh kl. —	gld.	— kr.
maslo	1 "	— "
mast	— "	75 "

Navadni voli	100—120 gld.
pitani voli . . .	120—190 "
junci	60—90 "
krave	60—120 "
junice	50—80 "
prešički	5—15 "

➔ Današnja številka ima prilogo katoliške bukvarne „Novi molitveniki“.

Oglasila.

Prošnja.

Kakor se govori, se je v Šmihelu pri Šoštanju pred kakimi 50. leti rodila deklica z imenom „Jerica“ v hiši kovača Kvedra, in zapisala ter krstila se je po krivem kot hči kovačeva. Pravijo pa, da je bila hči neke imenitne gospe na Koroškem. Stari možje, ki bote kmalu stopili pred sodni stol Božji, ako o tej stvari kaj veste, naznajte to uredništvu „Mira“, da pride dedščina v prave roke in se pravici čast skaže.

Poštenega in pridnega dečka takoj sprejme kot **učenca Jakob Pissiak**, črevljarski mojster v Celovcu, kolodvorske ulice šte. 35.

Dva učenca

iz dežele, z dobrimi spričevali, nemškega in slovenskega jezika zmožna, se precej sprejmeta pri **Petru Merlinu**, trgovcu v Celovcu.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

HENRIK ZADNIKAR,

pasar in srebrar

v LJUBLJANI, sv. Petra cesta 17,
se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom za izdelovanje vsakovrstne

➔ cerkvene posode ➔

kot monštranc, ciborijev, lepo cizeliranih kelihov, dalje svečnikov, svetilnic, kadilnic, krasnih lestenec (lustrov) izvršenih po najnovejših oblikah in v vseh slogih, posrebljenih in pozlačenih.

Za točno, krasno in pošteno izvršenje naročil jamči ter zagotavlja p. n. naročnike **najcenejše postrežbe.**

➔ Popravila sprejema in točno izvršuje. ➔

V zalogi tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu dobiti je v mali obliki molitev:

Tri božje čednosti,

kakor so jih slovenski verniki na Koroškem povsod moliti navajeni. — 100 iztisov velja 30 kr., po pošti prejetih 40 kr.

Vino.

Kdor želi **pravega, natornega vina**, ki je kupljeno iz prve roke od vinogradnikov, naj se potruži k meni. Priporočam:

Blatensko vino	po 18 kr. liter.
Abrahamsko vino	24 " "
Rendeško vino	26 " "
Badačonsko vino	32 " "

in veliko zalogo drugih rudečih in belih vin.

Ob enem priporočam svojo **bogato zalogo tržaškega (špecerijskega) blaga**, ki ga prodajam po najnižjih cenah.

Amand Prosen,

v kosarnskih ulicah šte. 24 v Celovcu.

Kupčijsko naznanilo.

Udano podpisani uljudno priporočam slavnemu p. n. občinstvu svojo

➔ bogato zalogo ➔

suknena, modnega in vsakdanjega družega oblačilnega blaga, vsakovrstne drobnine in priprave za krojače, veliko zalogo flanelastih, posteljnih in prešivnih (štepanih) odev, kocov za konje itd. vse po najnižjih cenah. — Visokočastito **duhovščino** opozorujem na svojo bogato zalogo črnega toskina, peruina in blaga za talarje. **Postrežem pošteno in po ceni.** — Z dežele naročeno blago se brž po pošti odpošlje. Izgledki (muštri) se pošiljajo zastonj in franko.

Z odličnim spoštovanjem

J. Tschernitz

v Dunajskih ulicah v Celovcu.